

PREGUNTES PAU "EL CATALANISME"**Exercici 1****Lo catalanisme**

El programa del catalanisme en totes les seves manifestacions no pot ésser més que un: rompre les lligadures que tenen la nostra regió agarrotada i subjecta, substituint-les pels suaus i dolços llaços d'afecte que la germanor fa néixer.

[...]

No tot el que és nostre és immillorable, ni estem gairebé en cap ram a l'altura que han atès la major part dels països cultes. I això ningú no ha de reconèixer-ho ni proclamar-ho més alt que els que tenim a honra dir-nos catalanistes. L'endarreriment en què ens trobem; la degeneració del nostre caràcter; la debilitat de la nostra vida intel·lectual i moral són la legitimació del nostre catalanisme. Si no estiguéssim endarrerits, degenerats i dèbils, no tindriem cap necessitat de proposar-nos emprar mitjans extraordinaris i gairebé extrems per a avançar, regenerar-nos i enfortir-nos. [...] El sentiment catalanista ens diu que l'organització actual de l'Estat espanyol, siguin les que siguin la forma del seu govern i les institucions que el regeixin, no permetrà mai a les regions, en general, i a Catalunya, en particular, recobrar el lloc a què el deure les crida en el concert dels pobles avançats, i aspira a destruir aquella organització, suplint-la per una altra que es basi en fonaments no sols distints, sinó oposats als que avui la sostenen.

FONT: Valentí ALMIRALL. *Lo catalanisme*. Barcelona, 1886.

Pregunta 1

a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta.

[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de la font.

[0,75 punts]

c) Comenteu DUES de les idees que conté la font.

[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu el catalanisme catòlic conservador i esmenteu-ne el representant principal. Expliqueu també DOS dels fets principals del catalanisme fins al 1898.

[2,5 punts]

b) Expliqueu raonadament DUES de les causes del sorgiment del moviment catalanista durant el segle XIX.

[2,5 punts]

Exercici 1**Memorial de Greuges del 1885**

No tenim, Senyor, la pretensió de debilitar, i encara menys d'atacar, la gloriosa unitat de la pàtria espanyola; ans al contrari, volem enfortir-la i consolidar-la; però entenem que per a aconseguir-ho no és bon camí ofegar i destruir la vida regional per a substituir-la per la del centre, sinó que creiem que és convenient, alhora que just, donar expansió, desenvolupament i vida espontània i lliure a les diverses províncies d'Espanya per tal que d'arreu de la Península surti la glòria i la grandesa de la nació espanyola.

[...]

Ho desitgem no sols per a Catalunya, sinó per a totes les províncies d'Espanya; i si parlem en nom de Catalunya és perquè som catalans i perquè en aquests moments sentim com mai els mals que ens causa el centralisme.

Senyor: hom ens arrabassà el nostre sistema administratiu, que avui dia les nacions cultes d'Europa consideren bo i imiten, per a substituir-lo de primer pel sistema castellà, i avui dia per una còpia imperfecta i viciosa del sistema francès.

Només podem fer servir la nostra llengua a casa nostra i en converses familiars; desterrada de les escoles, ho ha estat després de la contractació pública i també dels tribunals, on sovint, i per molt il·lustrats que siguin, ni els jutges entenen els testimonis i processats, ni aquests entenen els jutges.

[...]

FONT: Memorial de Greuges, lliurat al rei Alfons XII, a Madrid, el 10 de març de 1885.

Pregunta 1

a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta.

[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de la font.

[0,75 punts]

c) Comenteu DUES de les idees que conté la font.

[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu què va ser el Memorial de Greuges, què deia i qui el va redactar. Expliqueu raonadament quines diferències hi ha entre el Memorial de Greuges i les Bases de Manresa, i comenteu també què van ser les Bases, què s'hi proposava i qui les va promoure.

[2,5 punts]

b) Expliqueu els dos grans corrents del catalanisme durant la Restauració i les figures del bisbe Torras i Bages i de Valentí Almirall.

[2,5 punts]

Exercici 1**Bases de Manresa****PODER CENTRAL**

Base primera. [...] Vindran a càrrec del Poder central:

- a) Les relacions internacionals.
- b) L'exèrcit de mar i terra [...].
- c) Les relacions econòmiques d'Espanya amb los demás països [...].
[...]
- e) La resolució de totes les qüestions i tots els conflictes interregionals.
[...]

El Poder central s'organitzarà d'acord amb el concepte de separació de les funcions legislativa, executiva i judicial.

[...]

PODER REGIONAL

Base segona. En la part dogmàtica de la Constitució Regional Catalana es mantindrà lo temperament expansiu de la nostra legislació antiga, reformant, per a posar-les d'acord amb les noves necessitats, les sàvies disposicions que conté respecte dels drets i llibertats dels catalans.

Base tercera. La llengua catalana serà l'única que, amb caràcter oficial, podrà usar-se a Catalunya i en les relacions d'aquesta regió amb lo Poder central.

[...]

Base setena. Lo Poder legislatiu regional radicarà en les Corts catalanes [...].

Les Corts es formaran per sufragi de tots los caps de casa agrupats en classes fundades en lo treball manual, en la capacitat o en les carreres professionals i en la propietat, indústria i comerç [...].

FONT: Unió Catalanista. *Bases per a la Constitució Regional Catalana*. Manresa, 1892.

Pregunta 1

- a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]
- b) Digueu quin és el context històric de la font.
[0,75 punts]
- c) Expliqueu la proposta d'organització política per a Catalunya que conté la font.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

- a) Expliqueu els orígens i les característiques principals dels diferents corrents ideològics i polítics del catalanisme durant la Restauració fins al 1901.
[2,5 punts]
- b) Expliqueu els fets principals del catalanisme des de l'inici de la Restauració fins al 1901.
[2,5 punts]

Exercici 1**Bases de Manresa****PODER CENTRAL**

Base primera. [...] Vindran a càrrec del Poder central:

- a) Les relacions internacionals.
- b) L'exèrcit de mar i terra, les obres de defensa i l'ensenyança militar.
- c) Les relacions econòmiques d'Espanya amb los demés països, i, en conseqüència, la fixació dels aranzels i lo ram d'Aduanes.

[...]

- f) La formació del pressupost anyal de gastos que, en lo que no arribin les rendes d'Aduanes, deurà distribuir-se entre les regions a proporció de sa riquesa.

PODER REGIONAL

Base segona. En la part dogmàtica de la Constitució Regional Catalana es mantindrà lo temperament expansiu de la nostra legislació antiga, reformant, per a posar-les d'acord amb les noves necessitats, les sàvies disposicions que conté respecte dels drets i llibertats dels catalans.

Base tercera. La llengua catalana serà l'única que, amb caràcter oficial, podrà usar-se a Catalunya i en les relacions d'aquesta regió amb lo Poder central.

Base quarta. Sols los catalans, ja ho sien de naixença, ja per virtut de naturalització, podran desempenyar a Catalunya càrrecs públics, fins tractant-se dels governatius i administratius que depenguin del Poder central. També deuran ésser exercits per catalans los càrrecs militars que comportin jurisdicció.

[...]

Base sisena. Catalunya serà l'única soberana de son govern interior. Per lo tant, dictarà lliurement ses lleis orgàniques; cuidarà de sa legislació civil, penal, mercantil, administrativa i processal; de l'establiment i percepció d'impostos; de l'encunyació de la moneda, i tindrà totes les demés atribucions inherents a la soberania que no corresponguin al Poder central, segons la base primera.

Base setena. Lo Poder legislatiu regional radicarà en les Corts catalanes, que deuran reunir-se tots los anys en època determinada, i en lloc diferent.

Les Corts es formaran per sufragi de tots los caps de casa agrupats en classes fundades en lo treball manual, en la capacitat o en les carreres professionals i en la propietat, indústria i comerç, mitjançant la corresponent organització gremial en lo que possible sia.

FONT: Unió Catalanista. *Bases per a la Constitució Regional Catalana*. Manresa, 1892.

Pregunta 1

- a) Descriu el tipus de font i digueu de què tracta. [0,75 punts]
- b) Digues quin és el context històric de les dades que proporciona la font. [0,75 punts]
- c) Expliqueu breument el contingut de les bases següents: apartat a de la base primera, base tercera, base quarta, base sisena i base setena. [1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

- a) Expliqueu el catalanisme conservador i la figura del bisbe Torras i Bages. Expliqueu també què van ser la Unió Catalanista i les Bases de Manresa. [2,5 punts]
- b) Expliqueu qui va ser Valentí Almirall i el tipus de catalanisme que defensava. Expliqueu també què van ser el Centre Català, el Memorial de Greuges i la campanya en defensa del dret civil català. [2,5 punts]

Exercici 1**Memorial de Greuges del 1885**

No tenim, Senyor, la pretensió de debilitar, i encara menys d'atacar, la gloriosa unitat de la pàtria espanyola; ans al contrari, volem enfortir-la i consolidar-la; però entenem que per a aconseguir-ho no és bon camí ofegar i destruir la vida regional per a substituir-la per la del centre [...].

El que nosaltres volem, Senyor, és que a Espanya s'implanti un sistema regional adequat a les condicions actuals i semblant a algun dels que se segueixen als gloriosíssims imperis d'Àustria-Hongria i d'Alemanya, i al Regne Unit de la Gran Bretanya, sistema ja seguit a Espanya en els dies de la nostra grandesa. [...]

Senyor, se'ns arrabassà el nostre sistema administratiu [...] per a ser substituït, primer pel sistema castellà, i avui per una còpia imperfecta i viciosa del sistema francès.

Només podem usar la nostra llengua a les nostres llars i en converses familiars; desterrada de les escoles, ho ha estat més tard de la contractació pública i també dels tribunals, en els quals moltes vegades, i per molt il·lustrats que siguin, ni els jutges entenen els testimonis i processats, ni aquests entenen els jutges. [...]

A força de treball i privacions de tota mena, els nostres industrials han creat una indústria espanyola que en quaranta anys ha progressat i ha assolit un nivell altíssim. Aquesta indústria està sent atacada d'arrel d'uns quants anys ençà, i darrerament ho ha estat i ho és per mitjà del Tractat amb França i del projecte de *modus vivendi* amb Anglaterra. [...]

FONT: Memorial de Greuges lliurat al rei Alfons XII, a Madrid, el 10 de març de 1885.

Pregunta 1

a) Descriu el tipus de font i digueu de què tracta.

[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de la font.

[0,75 punts]

c) Expliqueu DOS dels greuges que conté la font.

[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu raonadament DUES diferències entre els dos tipus de catalanisme que es donen a Catalunya entre el 1876 i el 1898. Esmenteu un representant de cada un i les obres doctrinals que redactaren.

[2,5 punts]

b) Expliqueu els fets més importants del catalanisme durant la Restauració i fins a l'aprovació de les Bases de Manresa, i expliqueu-les.

[2,5 punts]